

TAOTLUS ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISEKS TEADUSUURINGUS

Juhindudes isikuandmete kaitse seaduse paragrahvis 6 sätestatust palun

anda luba isikuandmete töötlemiseks isiku nõusolekuta	X
uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid	
isikuandmete töötleja on määranud andmekaitsespetsialisti	X

Uuringu nimi	<i>Kolme sihtrühma korruptsiooniuring</i>
--------------	---

A. Selgitage lühidalt, miks on isiku tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vältimatult vajalik uuringu eesmärgi saavutamiseks:

Kolme sihtrühma korruptsiooniuringus küsitatakse Eesti elanike, ettevõtjate ja avaliku sektori töötajate hoiakuid. Sihtrühmadelt küsitakse sarnaseid küsimusi, et rühmade hoiakuid saaks võrrelda. Uuring näitab vastajate eetilisi hoiakuid, korruptsiooni leviku tajumist ja vahetut kokkupuudet nn tänavakorruptsiooniga (vastandina kõrgkorruptsioonile). Uuringus mõõdetakse korruptsiooni tajumist, mis annab isikliku korruptsiooniga kokkupuute esinemise kohta väärtuslikku lisainfot. Uuritakse ka seda, kuidas oleksid vastajad väljamõeldud olukorras valmis käituma. Lisaks korruptsiooni äratundmisele uuritakse ka seda, kuidas korruptsiooni aktsepteeritakse. Valdavalt on uuringus valikvastustega küsimused või vastaja hinnangut eeldavad küsimused (kas nõustutakse olukorraga, aktsepteeritakse seda, vms). Uuringuga soovitakse näha sihtrühmades toimunud muutusi, võrreldakse muutusi varasemate uuringutega ning mõõdetakse korruptsiooni ennetustegevuste mõju. Oleme selles taotluses esitanud uuringu tervikliku ülevaate ehk siis kõigi kolme sihtrühma kohta, kuid rõhutame siinkohal, et Andmekaitse Inspektsiooni luba taotleme vaid elanikkonna sihtrühma isikuandmete töötlemiseks ja andmekogumiseks.

Uuringu läbiviimiseks on vaja läbi viia sotsioloogilised küsitlustööd. Selleks koostatakse igas sihtrühmas valimid:

1. Elanikud: representatiivne Eesti elanike suhtes (valim koostatakse elukoha (piirkond ja asula tüüp), vanuse ja soo lõikes). Elanike küsitlemisel kasutatakse peamiselt veebiküsitlust, aga mõningatel juhtudel tehakse vajadusel lisaks ka telefoniintervjuusid (vt palun allpool).
2. Ettevõtjad: vähemalt 1 töötajaga ettevõtteid (valim koostatakse tegevusala, ettevõtte piirkonna ja suuruse lõikes). Ettevõtete küsitlemisel kasutatakse kombineeritud meetodit: veebiküsitlus + telefoniintervjuud.
3. Avaliku sektori töötajad: valitsusasutused, ametid, inspektsioonid, avalik-õiguslikud, omavalitsuste töötajad, Riigikogu ja omavalitsuste volikogude liikmed jne (valimi moodustamisel lähtutakse mitte-proportsionaalse valiku põhimõttest, eesmärgiga tagada piisavalt suured alamrühmad). Avaliku sektori töötajate küsitlemisel kasutatakse veebiküsitlust.

Elanikkonna korrupsioonitaju uurimisel on valimi koostamiseks ja küsitlustöö läbiviimiseks vaja täisealise elanikkonna ehk alates 18-eluaastast elanike kontaktandmed (e-posti aadress ja telefoninumber) pärida Rahvastikuregistrist. Selle jaoks vajamegi Andmekaitse Inspeksiooni luba. Ettevõtete ja nende esindajate andmed on Äriregistrist vabalt kättesaadavad ja ka avaliku sektori töötajate kontaktandmed on avalikud. Nende sihtrühmade esindajate kontakteerimisel ja andmekogumisel ei ole vaja eraldi andmepäringut teostada, mistõttu nende sihtrühmade isikuandmete töötlemine ei kuulu Andmekaitse Inspeksiooni loa piiridesse.

Vajaliku arvu küsitletavate leidmiseks elanikkonna hulgas peame pärima vähemalt 3 500 inimese andmed. Valimi suurus kokku on vähemalt 500 inimest. Suurema arvu inimeste andmete pärimine ehk valimi koostamine ülekattega on tingitud asjaolust, et kõik inimesed ei ole nõus uuringus osalema, küsitlus jäetakse pooleli, ühtlasi on vaja tagada valimi esinduslikkus erinevates valimikihtides, et oleks piisavalt suur hulk vastuseid, mille põhjal järeldusi tegema hakata. Kuna vanuse lõikes koostatud valimi puhul on vanemate vanuserühmade (65-74-aastased ja vanemad kui 74-aastased) esindajate poolt veebiküsitluse täitmise tõenäosus madalam, plaanitakse nendes valimikihtides vajaliku hulga vastuste saamiseks kasutada lisaks telefoniintervjuusid, mille küsimustik on samasugune nagu veebiküsitlusel. Telefoniintervjuude arv sõltub veebiküsitluse käigus laekunud vastuste hulgast. Telefoniintervjuud viivad läbi professionaalse küsitlusfirma (teine volitatud töötaja) töötajad, kellele antakse veebiküsitluse läbiviimisega sarnased juhised, kuidas informeerida inimesi nende isikuandmete kogumisest, vastuste töötlemisest, andmete turvalisest säilitamisest, uuringus osalemise vabatahtlikkusest, jms. Küsitlusfirma annab pärast telefoniintervjuude läbiviimist Tartu Ülikoolile ehk volitatud töötajale kõik vastused üle isikustamata kujul. Küsitlusfirmale edastatakse Rahvastikuregistri päringust vaid telefoninumbrid ja lepatakse kokku turvalised isikuandmete säilitamise tingimused. Telefoniintervjuude läbiviimiseks vajamegi inimeste telefoninumbreid. Kuna uuringus pole vajalik inimese nimi (eesnimi, perenimi), siis seda Rahvastikuregistri päringuga ei küsita. Samuti ei küsi inimese nime küsitlusfirma töötajad telefoniintervjuu läbiviimisel. Inimest ehk andmesubjekti teavitatakse telefoni teel, et tema telefoninumber ja e-posti aadress on saadud juhuvaliku alusel Rahvastikuregistrist. Kuna Eestis pole ühtegi teist registrit peale Rahvastikuregistri, kust sellisel hulgal inimeste andmeid saaks pärida ja teostada ühtlasi andmete pärimise protsessil ka automaatselt juhuvaliku väljavõtt, mis tagab igale inimesele võrdse tõenäosuse valimisse sattumiseks, siis ongi Rahvastikuregistri andmepäring meie uuringu seisukohast vajalik. Seega, juhuvaliku meie uuringu jaoks vajalike küsitletavate hulgast teeb Rahvastikuregister. Rõhutame siinkohal, et kasutame valimi kihistamist ehk siis jaotame valimit erinevate taustatunnuste lõikes nagu sugu, vanus, jne, et küsitlustulemuste põhjal oleks võimalik järeldusi teha, kuid muul moel elanikkonda ja Rahvastikuregistrist päritud andmeid piiritlema ei hakka.

Kõikide sihtrühmade puhul on varasemates korrupsiooniuuringutes üldkogum jaotatud valimikihtideks erinevate taustatunnuste lõikes nagu vanus, sugu ja elukoht (piirkond, asulatüüp) (elanikkond), tegevusala, piirkond, suurus (ettevõtted) ja asutuste tüübid (avalik sektor). Ka käesoleva korrupsiooniuuringu läbiviimisel on oluline rakendada eelnevate uuringutega sarnast meetodilist lähenemist. Selleks, et laiendada valimi põhjal tehtud järeldusi üldkogumile ja tagada järelduste tegemiseks piisavalt suur arv vastuseid igas valimikihis, on vajalik küsimustikku rohkem suunata alaesindatud valimikihtide esindajatele ehk saata meeldetuletusi kindlate valimikihtide esindajatele. Sellest tulenevalt mõtleme kasutada kõikide sihtrühmade (sh) elanikkonna küsitlemisel personaalseid küsitluslinke, mis tähendab, et igale inimesele saadetakse e-posti aadressile unikaalne link küsimustikule vastamiseks. See võimaldab vastajal näiteks küsimustiku täitmine pooleli jätta ja endale sobival ajal jätkata. Siinkohal ja ka uuringu kaaskirjas on väga oluline rõhutada, et tegemist on siiski anonüümse küsitlusega ja inimese e-posti aadressi ei seostata tema vastustega ühelgi moel. Meie poolt kasutatavas peamises küsitlussüsteemis (LimeSurvey) on võimalik tunnuskoodidega küsitluste puhul küsimustiku seadete alt määratleda, et tegemist on anonüümse küsitlusega. Tunnuskoodidega juurdepääsetavate ehk unikaalsete küsitluslinkidega küsimustike puhul ei hoita

kontaktandmeid koos vastustega, vaid need on eraldi andmebaasis. See tähendab, et kohe algusest peale puudub küsitlussüsteemis seos vastuste ja vastajate kontaktandmete vahel. Norstat Eesti AS poolt kasutatavas küsitlussüsteemis Decipher (Forsta) on samuti kohe alguses salvestatud vastaja kohta vaid unikaalne vastaja ID, mille süsteem genereerib automaatselt ja vastajate isikuandmeid säilitatakse eraldi Norstati andmete hoiustamise keskses süsteemis, seega ka selles süsteemis on telefoniintervjuude läbiviimisel vastajate isikuandmed ja vastused kohe alguses eraldatud. Personaliseeritud küsitluslinkide kasutamiseks vajamegi elanikkonna küsitlemisel Rahvastikuregistrist inimeste e-posti aadresse. Teine võimalus elanikkonna veebi teel küsitlemiseks oleks kasutada kõikide inimeste puhul ühtset üldist küsitluslinki, mis aga tähendab, et vastuste laekumine saab olema juhuslik, meil puudub võimalus valimi esinduslikkuse tagamiseks erinevate taustatunnuste lõikes/erinevates valimikihtides ja järelduste tegemiseks ei ole võimalik tagada piisavat hulka vajalikke vastuseid. Kuna tegemist on ühiskonna seisukohalt olulise teemaga, siis on oluline tagada usaldusväärsete järelduste tegemiseks vajalik hulk infot. Eelnevates korruptsiooniuringutes on elanikkonna andmeid kogutud silmast-silma intervjuudena, millega oli võimalik valimi esinduslikkust paremini tagada. Selle uuringu puhul otsustasime aga meetodit muuta ja minna üle veebiküsitlusele, mis on ressursside kasutamise seisukohast säästlikum variant ja viimaste aastate koroonaviiruse leviku tõttu ka turvalisem.

Küsimustiku kaaskirjas, aga ka enne telefoniintervjuu algust selgitatakse uuringu läbiviimise viisi, eesmärgi, isikuandmete kogumise allikat ehk Rahvastikuregistri päringut (elanikkonna küsimustiku puhul) ja teiste sihtrühmade puhul teisi allikaid, andmete/vastuste käitlemist (kogumine, töötlemine, säilitamine/kustutamine). Kaaskirjas on oluline rõhutada uuringu anonüümsust ja vabatahtlikkust osalemises, aga ka andmete kasutamist vaid teadustöö eesmärgil. Kaaskirja lisame ka vajalikke lubasid käsitleva info. Telefoniintervjuu alguses võetakse intervjuueeritavalt lähtudes isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) põhjenduspunktist 32 vabatahtlik, konkreetne, teadlik ja ühemõtteline aktiivses vormis nõusolek isikuandmete (antud olukorras telefoninumber) töötlemiseks ja intervjuu läbiviimiseks. Ühtlasi teavitatakse intervjuueeritavat intervjuu alguses võimalusest see nõusolek iga hetk tagasi võtta.

Korruptsiooniuringu andmeanalüüsi andmeallikateks ongi küsitlustulemused. Nende andmete põhjal koostatakse ülevaade, kus kirjeldatakse kolme sihtrühma eetilisi hoiakuid korruptsiooni osas, vastuvõtlikkust korruptsioonile ja korruptsiooni leviku tajumist ning teostatakse ka võrdlused eelnevate korruptsiooniuringute tulemustega, vähemalt 2016. a uuringu tulemused, aga mõne uuritava tunnuse puhul ka 2010. a ja 2006. a uuringutega.

B. Selgitage ülekaaluka avaliku huvi olemasolu (*näiteks edasiste strateegiate ning stsenaariumite kujundamine ühiskonnaheaeolu muutmiseks; uued teadmised inimese, ühiskonna ja nende vastastikuse toime kohta; kuidas teadustulemusi on võimalik rakendada inimeste elu, tervise ja vabaduse kaitseks, heakskiidetud teadus- või arendusprojekt*):

Kolme sihtrühma korruptsiooniuringut on korraldatud sarnase meetodikaga juba 2004. aastast neljal korral – 2004, 2006, 2010 ja viimane uuring viidi läbi 2016. aastal.

Uuringu tegevused toimuvad Euroopa Liidu Sisejulgeolekufondi meetme 3.3 "Kuritegevuse ennetamine ja koostöö kaudu siseturvalisuse valdkonna suutlikkuse suurendamine" projekti „Raske peitkuritegevuse ennetamine“ raames.

Korruptsioonivastase tegevuskava 2021-2025 põhjal on eesmärkideks edendada teadlikkust korruptsioonist, suurendada otsuste ja tegevuste läbipaistvust ning arendada uurimisasutuste uurimisvõimekust ja hoida ära julgeolekut ohustavat korruptsiooni¹. Lisaks on korruptsioonivastase

¹ https://www.korruptsioon.ee/sites/default/files/2023-07/korruptsioonivastane_tegevuskava_16.02%20%281%29.pdf

poliitika edukamaks juhtimiseks igas ministeeriumis korruptsiooni ennetamist koordineeriv isik, kes on strateegia tegevuste elluviimise tagaja oma valdkonnas². Tegevuskava mõju, st elanikkonna, ettevõtjate aga ka avaliku sektori teadlikkust ja korruptsioonivastase poliitika mõju ongi võimalik uurida valdkondliku uuringuga, mis keskendub Eesti inimeste kogemustele ja hinnangutele.

Kavandatav uuring on oluliseks sisendiks Justiitsministeeriumile, et kavandada ja viia ellu riigi õigus- ja kriminaalpoliitikat, mis aitaksid tagada avatud ja turvalist ühiskonda, kus inimesed teavad oma õigusi ja võivad nende kaitses kindlad olla³.

C. Selgitage, kuidas tagate, et isikustatud andmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu.

Küsimustiku kaaskirjas selgitame uuringu läbiviimise viisi, eesmärgi, isikuandmete kogumise allikat ehk Rahvastikuregistri päringut (elanikkonna küsimustiku puhul) ja teiste sihtrühmade puhul teisi andmeallikaid ning andmete/vastuste käitlemist (kogumine, töötlemine, säilitamine/kustutamine). Kaaskirjas on oluline rõhutada ka uuringu anonüümsust ehk siis, et kasutatavad e-posti aadressid ei seostu vastustega ja vabatahtlikkust osalemises, aga ka andmete kasutamist vaid teadustöö eesmärgil. Kaaskirja lisame ka info vajalike lubade kohta. Kõik laekunud vastused anonümiseeritakse ehk siis töödeldakse kujule, et puuduks igasugune võimalus vastajat vastuste põhjal tuvastada. Anonüümsuse tagamiseks ei salvesta süsteem, mida veebiküsitluses kasutame vastajate IP-aadresse. Sarnased põhimõtted nagu veebiküsitluse ja selle kaaskirja puhul rakenduvad ka telefoniintervjuude läbiviimisel. Intervjuu alguses selgitatakse vastajale uuringu läbiviimise eesmärgi, isikuandmete kogumise allikat (elanikkonna puhul), andmete/vastuste käitlemist (kogumine, töötlemine, säilitamine/kustutamine), uuringu eetilisi aspekte, sh uuritava anonüümsus, uuringus osalemise vabatahtlikkust (võimalus küsimustele mitte vastata, intervjuu pooleli jätta, jne). Telefoniintervjuude vastused salvestatakse küsitaja poolt otse süsteemi ja intervjuusid ei lindistata. Telefoniintervjuu vastuseid ei seostata intervjuueeritavate telefoninumbritega. Telefoniintervjuu alguses võetakse intervjuueeritavalt lähtudes isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) põhjenduspunktist 32 vabatahtlik, konkreetne, teadlik ja ühemõtteline aktiivses vormis nõusolek isikuandmete (antud olukorras telefoninumber) töötlemiseks ja intervjuu läbiviimiseks. Ühtlasi teavitatakse intervjuueeritavat intervjuu alguses võimalusest see nõusolek iga hetk tagasi võtta.

Süsteem, mida veebiküsitluse läbiviimisel kasutame (LimeSurvey) asub elektroonselt parooliga turvatud andmete volitatud töötaja ehk Tartu Ülikooli serveris ja ei seo ühtegi e-posti aadressi vastustega ehk e-posti aadressid vastustes ei kajastu. Meie poolt kasutatavas peamises küsitlussüsteemis (LimeSurveys) on võimalik tunnuskoodidega küsitluste puhul küsimustiku seadete alt määratleda, et tegemist on anonüümse küsitlusega. Tunnuskoodidega juurdepääsetavate ehk unikaalsete küsitluslinkidega küsimustike puhul ei hoita kontaktandmeid koos vastustega, vaid need on eraldi andmebaasis. See tähendab, et kohe algusest peale puudub küsitlussüsteemis seos vastuste ja vastajate kontaktandmete vahel. Norstat Eesti AS poolt kasutatavas küsitlussüsteemis Decipher (Forsta) on samuti kohe alguses salvestatud vastaja kohta vaid unikaalne vastaja ID, mille süsteem genereerib automaatselt ja vastajate isikuandmeid säilitatakse eraldi Norstati andmete hoiustamise keskses süsteemis, seega ka selles süsteemis on telefoniintervjuude läbiviimisel vastajate isikuandmed ja vastused kohe alguses eraldatud. Andmeid hoiustame samuti elektroonselt parooliga turvatud Tartu Ülikooli serveris. Juurdepääs toorandmetele on ainult uuringu meeskonnal (kuni 3 inimest) ja andmete kaitse eest vastutab projektijuht. Telefoniintervjuude andmeid hoitakse intervjuude läbiviimise hetkel küsitlusfirma ehk teise volitatud andmete töötaja turvatud süsteemis ja pärast intervjuude toimumist antakse kõik andmed Tartu Ülikoolile üle. Küsitlusfirmaga lepatakse kirjalikult kokku isikuandmete säilitamise, hävitamise/kustutamise kord ja muud põhimõtted. Küsitlusfirma tegevuse (sh konfidentsiaalsusnõude hoidmise tagamine) eest vastutab volitatud

² <https://www.korruptsioon.ee/et/korruptsiooni-ennetus/korruptsiooni-ennetuse-kontaktid-ministeeriumides>

³ <https://www.riigiteataja.ee/akt/12898206?leiaKehtiv>

töötleva (Tartu Ülikool) nagu on sätestatud vastutava töötleva ja volitatud töötleva vahel töövõtulepingu lisana sõlmitud andmetöötleva lepingus. Uuringu kavandamisel ja läbiviimisel lähtume kehtivatest teaduseetika põhimõtetest. Kuna käesoleva uuringu käigus ei koguta eriliiki isikuandmeid, siis pole vaja selle uuringu läbiviimiseks eetikakomitee luba. Et saada selles osas kinnitust, konsulteeriti ka Tartu Ülikooli andmekaitse spetsialistiga. Kontrollisime küsimustikud selles osas üle ja eemaldasime kõik küsimused, mis kogusid eriliiki isikuandmeid (nt rahvus). Andmete analüüsimisel tagab volitatud töötleva, et vastused ei oleks ühegi isikuga seotud, vastuseid töödeldakse vaid isikustamata kujul ja esitatakse analüüsis statistiliste üldiste (koond)ülevaadetena. Justiitsministeeriumile annab Tartu Ülikool lepingu lõppemisel üle uuringu tulemi ehk uuringuaruande ja anonümiseeritud küsitlustulemused. Uuringuga seotud isikuandmed ehk Rahvastikuregistrist saadud andmed hävitatakse volitatud töötleva ja teise volitatud töötleva poolt ettenähtud aja jooksul ehk hiljemalt kaks kuud pärast uuringu lõppu (tööde üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastamist) ehk veebruaris 2024. Seda kinnitatakse eraldi aktil andmekogude hävitamise kohta.

Personaliseeritud küsitluslinkide kasutamine tagab selle, et meeldetuletusi ei saadeta juba küsimustikule vastanud inimestele. See tähendab, et inimesed ei pea sama küsimustiku ja teemaga mitu korda tegelema.

D. Selgitage, kuidas toimub andmete edastamine isikuandmete allikalt teadusuuringu läbiviijani.

Uuringu läbiviija ja andmete volitatud töötleva (Tartu Ülikool) esitab koostöös vastutava töötlevaga (Justiitsministeerium) andmepäringu Rahvastikuregistrile. Palume väljavõtet vähemalt 3 500 inimese andmetest. Rahvastikuregister lisab e-postiaadressid ja telefoninumbrid ja võtab Eesti alates 18. aastaste elanike hulgast juhuvalikuga välja vastavad kontaktandmed ning edastab need krüpteerituna uuringu läbiviijale ja andmete volitatud töötlevale (Tartu Ülikool). Esitatud väljavõtte inimeste kohta muid andmeid ei sisalda. Palume rahvastikuregistril teha võimalusel kaks erinevat väljavõtet, üks e-posti aadresside ja teine telefoninumbrite kohta, tagamaks, et küsitlusfirmale ehk teisele andmete volitatud töötlevale ei ole ligipääs rohkematele isikuandmetele (vaid telefoninumbrid) kui vajalik.

Pärast küsitluste läbiviimist kustutavad Tartu Ülikooli ja küsitlusfirma andmetöötlevad andmebaasist küsitletavate isikuandmed (Rahvastikuregistrist saadud e-posti aadressid ja telefoninumbrid) ettenähtud aja jooksul ehk hiljemalt kaks kuud pärast uuringu lõppu (tööde üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastamist) ehk veebruaris 2024. Seda kinnitatakse eraldi aktil andmekogude hävitamise kohta.

Telefoniintervjuud viib läbi professionaalne küsitlusfirma, sest Tartu Ülikoolil puudub võimekus uuringu jaoks piisavalt suure hulga (kahe sihtrühma lõikes (elanikud ja ettevõtjad) kuni 500 intervjuud) telefoniintervjuude läbiviimiseks. Lisaks isikuandmetele hävitab volitatud töötleva eelnevalt välja toodud tähtaja jooksul kõik muud töö käigus kogutud andmekogud nagu on sätestatud Justiitsministeeriumi ja Tartu Ülikooli vahel sõlmitud töövõtulepingus. Seda kinnitatakse eraldi aktil andmekogude hävitamise kohta.

Kvantitatiivse andmeanalüüsi andmeallikateks on Rahvastikuregister (kontaktandmed küsitluse saatmiseks vastavalt valimile), Äriregister ja avaliku sektori asutuste kodulehed ning küsitlustulemused (nii veebis kui ka telefoni teel).

Tagatud on analüüsis kasutatavate andmete turvalisus. See kehtib nii registritest kogutavate kui ka uuringu käigus kogutavate andmete puhul. Andmed asuvad Tartu Ülikooli serveris olevas keskkonnas parooliga kaitstud kaustas, millele on ligipääs üksnes uuringumeeskonna liikmetel. Ka teine volitatud töötleva tagab, et tema süsteemis hoitavad andmed on turvaliselt kaitstud. Kõik uuringu käigus kogutavad andmed on konfidentsiaalsed ja uuringuaruandes kajastatakse andmeid nii, et need ei võimalda ei otseselt ega kaudselt isiku tuvastamist, nt üldistavate statistiliste

kokkuvõtetena.	
1. Vastutava töötaja üldandmed⁴	<i>Täidab taotluse esitaja</i>
1.1 Vastutava töötaja nimi	Justiitsministeerium
1.2 Registreeritus Eesti Teadusinfosüsteemis	Ei
1.3 Registrikood või isikukood	70000898
1.4 Isikuandmete töötlemiskoha või kohtade aadressid <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn
1.5 Asu- või elukoha aadress (analoogne registrikandega) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn
1.6 Kontaktandmed <i>telefon, e-post</i>	Kätlin-Chris Kruusmaa Tel 5428 0069 Katlin.Kruusmaa@just.ee

NB! Andmed volitatud töötajate kohta täidetakse allolevas taotluse lisis nr 1.

	<i>Täidab taotluse esitaja</i>
2. Teadusuuringu läbiviimise õiguslik alus <i>Nimetage õigusakt, mis annab Teile õiguse teadusuuringut läbi viia. Ei piisa viitest isikuandmete kaitse seaduse § 6-le. Akadeemilise uuringu korral võib see olla näiteks Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus (kui olete registreeritud teadus- või arendusasutus) või teadus- või arendusprojekti avamise otsus, leping vms</i>	<p>Tartu Ülikooli ja Justiitsministeeriumi vahel on sõlmitud töövõtuleping nr. 4-7/82, mille lisaks on andmetöötluse leping, kus on määratletud andmete volitatud töötajaks Tartu Ülikool. Samas andmetöötluse lepingus on ka määratletud, et vastutava töötaja kirjaliku nõusolekuga võib volitatud töötaja kasutada isikuandmete töötlemiseks teisi volitatud töötajaid, antud juhul telefoniintervjuude läbiviimiseks professionaalset küsitlusfirmat.</p> <p>Isikuandmete kaitse seaduse §6 kohaselt on lubatud isikuandmete töötlemine teadus- ja ajaloouringu ning riikliku statistika vajadusteks ning lõike 5 kohaselt loetakse teadusuuringuks ka täidesaatva riigivõimu analüüsid ja uuringud, mis tehakse poliitika kujundamise eesmärgil ja nende koostamiseks on täidesaatval riigivõimul õigus teha päringuid teise vastutava või volitatud töötaja andmekogusse ning töödelda saadud isikuandmeid.</p> <p>Uuringu läbiviimine on kooskõlas teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 13 lõike 1 punkt 1-ga, mille kohaselt kõigi ministeeriumide</p>

⁴Vastutav töötaja on uuringu läbiviija – taotluse esitaja. Juhul, kui ta kasutab uuringu läbiviimisel teisi isikuid ja asutusi, siis on need teised isikud ja asutused volitatud töötajad

	<p>ülesandeks on oma valitsemisalale tarviliku teadus- ja arendustegevuse korraldamine.</p> <p>Ministeeriumide tegevusvaldkondi piiritleb vabariigi valitsuse seadus (edaspidi VVS). VVS § 59 lg 1⁵ kohaselt kuulub Justiitsministeeriumi valitsemisalasse muuhulgas õigusloome koordineerimine, õigusaktide süstematiseerimine ja Riigi Teataja väljaandmine, esimese ja teise astme kohtute, prokuratuuri, kohtuekspertiisi, vanglate, notarite ametitegevuse ja õigusteenuse korraldamine, samuti välisriigi kodaniku või kodakondsuseta isiku välisriigile väljaandmise otsustamine, intellektuaalse omandi valdkonna koordineerimine ja andmekaitsealased küsimused ning õigusloome ministeeriumi pädevuse kohaselt.</p>
<p>3. Uuringu tellija</p> <p><i>Täidetakse, kui uuringut viiakse läbi kellegi tellimisel ja talle edastatakse vaid uuringu tulem</i></p>	<p>Rahastaja: uuringut rahastatakse välisvahenditest (Sisejulgeolekufondi meede 3.3 "Kuritegevuse ennetamine ja koolituste kaudu siseturvalisuse valdkonna suutlikkuse suurendamine" projekt 2.1. „2.1. Raske peitkuritegevuse ennetamine“).</p> <p>Tellijat: Uuringu tellija on Justiitsministeerium</p>
<p>4. Isikuandmete töötlemise eesmärk</p> <p><i>Kirjeldage uuringu eesmärgi (ka püstitatud hüpoteesi/hüpoteese), mille saavutamiseks on vajalik isikuandmete töötlemine</i></p>	<p>Vabariigi Valitsus kiitis 2021. a aastal heaks korruptsioonivastase tegevuskava, mille eesmärkideks on korruptsiooni teadlikkuse edendamine, otsuste ja tegevuste läbipaistvuse suurendamine ja uurimisvõimekuse arendamine.</p> <p>⁶ Tegevuskava mõju, st elanikkonna, ettevõtjate aga ka avaliku sektori teadlikkust ja korruptsioonivastase poliitika mõju ongi võimalik uurida valdkondliku uuringuga, mis keskendub inimeste kogemustele ja hinnangutele. Tegemist on järjekorras 5-nda selleteemalise uuringuga. Uuring on oluline, sest on Eestis peamine uuring, mis korruptsiooniteemasid käsitleb. Kavandatav uuring on Justiitsministeeriumile oluliseks sisendiks riigi õigus- ja kriminaalpoliitika kavandamisel ja ellu viimisel, mis aitab Eestis tagada avatud ja turvalist ühiskonda, kus inimesed teavad oma õigusi ja võivad oma õiguste kaitses kindlad olla.</p> <p>Uuringu ülesanneteks on:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uuringu kolmelt sihtrühmalt (elanikkond, ettevõtted, avalik sektor) info kogumine; - vastajate eetiliste hoiakute, korruptsiooni

⁵ <https://www.riigiteataja.ee/akt/111062013007>

⁶ Siseministeerium. Käskkiri, 14.02.2023 nr 1-3/27. Sisejulgeolekufondi meetme 3.3 "Kuritegevuse ennetamine ja koolituste kaudu siseturvalisuse valdkonna suutlikkuse suurendamine" toetuse andmise tingimused.

	<p>leviku tajumise ja vahetu kokkupuute nn tänavakorruptsiooniga uurimine;</p> <ul style="list-style-type: none"> - tulemuste võrdlus varasemate uuringutega; - sihtrühmade võrdlemine; - kogutud andmete põhjal järeltuste tegemine. <p>Kvantitatiivsete meetoditega saab anda statistilisi hinnanguid, teostada võrdlust varasemate korruptsiooniuringute tulemustega ja võrrelda sihtrühmade hinnanguid.</p>
<p>5. Isikute kategooriad, kelle andmeid töödeldakse ning valimi suurus</p> <p><i>Määratlege isikud/isikute rühmad, keda uurida kavatsete ning kui palju neid on</i></p>	<p>Eesti elanikud alates 18. eluaastast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valimisuurus: 500 inimest <p>Kuna andmeid on vaja võtta ülekattega, siis on Rahvastikuregistrist päritavate andmete hulk vähemalt 3 500 inimest (alates 18. eluaastast elanikud).</p> <p>Ettevõtete valimi suurus on umbes 500 inimest ja avaliku sektori töötajate valimi suurus on ligikaudu 1 000 inimest. Ettevõtete ja avaliku sektori töötajate andmete töötlemine ei piiritle Andmekaitse Inspektsiooni loa alla, sest andmed on kättesaadavad avalikest allikatest.</p>
<p>5.1 Töödeldavate isikuandmete koosseis</p> <p><i>Milliseid isikuandmeid töödeldakse (nt ees-ja perenimi, tervise seisundit kirjeldavad andmed jne)</i></p>	<p>Rahvastikuregistrist täisealiste Eesti elanike kontaktandmed (e-posti aadress, telefoninumber) juhuvaliku alusel.</p> <p>Lisaks töötlemise käesolevas uuringus ka avalikult kätte saadavaid Äriregistri andmeid (ettevõtete kontaktisikute telefoninumbrid ja e-posti aadressid) ja avaliku sektori töötajate e-posti aadressid.</p>
<p>6. Isikuandmete allikad</p> <p><i>Nimetage konkreetsed isikuandmete allikad (nt registrid, küsitluslehed jne), kust isikuandmeid saadakse</i></p>	<p>Rahvastikuregister (elanikud), Äriregister (ettevõtjad), Internet ehk asutuste kodulehed, jne (avaliku sektori töötajad).</p>
<p>7. Uuringu vajadusteks kogutud isikuandmete säilitamine, aeg ja põhjendus</p>	<p>Ei, kõik volitatud töötajad (sh teise volitatud töötaja käest saadud andmed) käes olevad isikuandmed kustutakse/hävitatakse pärast kogumise eesmärgi saavutamist ehk hiljemalt 2 kuud pärast uuringu lõppu (tööde üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastamist) ehk veebruaris 2024. Seda kinnitatakse eraldi aktil andmekogude hävitamise kohta.</p>
<p>7.1 Isikuandmete umbisikustamise (kodeerimise) viib läbi ...</p> <p><i>Täitke, kui vastasite eelmisele küsimusele JAH</i></p>	

<p>7.2 Umbisikustatud andmete koosseis, mis säilitatakse</p>	<p>Ei, kõik volitatud töötajad (sh teise volitatud töötajad käest saadud andmed) käes olevad isikuandmed kustutakse/hävitatakse pärast kogumise eesmärgi saavutamist ehk hiljemalt 2 kuud pärast uuringu lõppu (tööde üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastamist) ehk veebruaris 2024. Seda kinnitatakse eraldi akti andmekogude hävitamise kohta.</p>
<p>8. Andmesubjekti teavitamine isikuandmete töötlemisest</p>	<p>Andmesubjekti teavitamine ei ole võimalik/põhjendatud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. andmete töötlemine ei kahjusta andmesubjekti huve, sest väljund on teaduslik üldistus; 2. loaküsimine oleks seotud ebanõistlikult suurte kuludega; 3. nõusoleku mittesaamine osa isikute poolt vähendab üldistuste valiidsust. <p>Küsitlusuuringu isikuandmete töötlemise eesmärk on nende uuringusse kutsumine. Hiljemalt 2 kuud pärast uuringu lõppemist (tööde üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastamist) ehk veebruaris 2024 toimub isikuandmete hävitamine/kustutamine. Veebiküsimustiku kaaskirjas, aga ka telefoniintervjuu alguses teavitatakse küsitluses osalejat, kust ja millisel õiguslikul alusel on tema (isiku)andmed saadud, selgitatakse uuringu läbiviimisega seonduvat ja tulemuste kasutamist. Elanikkonna veebiküsitluse kaaskirjas ja enne telefoniintervjuu algust selgitatakse ka, et uuringu läbiviimiseks on saadud AKI teadusuuringu läbiviimise luba ning uuringu tellijaks on Justiitsministeerium kui valdkonna poliitikakujundamise eest vastutaja.</p> <p>Järgitakse IKÜM-i artikli 89 lõikes 1 sätestatud kaitsemeetmeid – isikuandmeid ei säilitata kauem kui uuringu eesmärkide saavutamiseks vajalik ning vastuste andmeid töödeldakse selliselt, et andmesubjektid ei ole tuvastatavad. Andmesubjekti teavitatakse uuringu läbiviimiseks kontakti võtmisel (telefonis, e-mailis) tema kontaktandmete päritolust, uuringu tellijast ja vastamise vabatahtlikkusest. Selgitatakse ka õiguslikku alust (näiteks, et uuring on saanud vastava teadusuuringu taotluse alusel Andmekaitse inspeksiooni loa selleks vajalike isikuandmete pärimiseks Rahvastikuregistris ja töötlemiseks, jms).</p> <p>Üldine uuringust teavitamine toimub</p>

	<p>Justiitsministeeriumi ja Johan Skytte poliitikauuringute instituudi veebilehel/sotsiaalmeedias, millele samuti uuringus osalejate tähelepanu juhatakse. Üldine teavitamine toimub enne küsitlemise ja andmetöötluse algust. Sarnaselt veebiküsimustiku kaaskirjaga ja telefoniintervjuu algustekstiga, tuuakse üldises uuringust teavitamise postituses välja, kust ja millisel õiguslikul alusel andmesubjektide (isiku)andmed kogutakse, selgitatakse uuringu läbiviimisega seonduvat ja tulemuste kasutamist.</p>
<p>9. Isikuandmete edastamine välisriiki⁷</p> <p><i>Puudutab üksnes umbisikustamata andmeid</i></p>	<p>Ei</p>
<p><i>Kui jah, siis täita alljärgnevad küsimused</i></p>	
<p>9.1 Riigid, kuhu isikuandmeid edastatakse</p> <p><i>Loetelu riikidest</i></p>	
<p>9.2 Tingimused, mille alusel isikuandmeid edastatakse</p> <p><i>Loetelu tingimustest (nt andmesubjekti informeeritud nõusolek, tööleping jms)</i></p>	
<p>10 Teave, mille esitamist peab vastutav töötaja vajalikuks täiendavalt esitada</p> <p><i>Näiteks teave isikuandmete kaitse eest vastutava isiku kohta)</i></p>	<p>Justiitsministri 19.12.2013 käskkirja nr 121 justiitsministeeriumi asjaajamiskord ja volituste andmine alusel on igal teenistujal tema töövaldkonna piires õigus pidada kirjavahetust, allkirjastada taotlusi, märgukirju, selgitustaotlusi jms.</p>

Kinnitan, et taotluses esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

Kui Te ei ole uuringu läbiviija-füüsiline isik, siis lisage õiguslik alus taotluse allkirjastamiseks (*olete teadusasetuse juht, juriidilise isiku juhatuse liige, volikirja alusel tegutsev esindaja*).

Taotluse lisad:

Lisa 1: Volitatud töötajate andmed	X
Lisa 2: Seaduse alusel loodud valdkonnapõhise eetikakomitee seisukoht (juhul, kui on olemas)	

Kätlin-Chris Kruusmaa

(allkirjastaja ees- ja perenimi)

(allkiri ja kuupäev)

⁷Isikuandmete edastamine Eestist on lubatud üksnes sellisesse riiki, kus on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/thirdcountries/index_en.htm; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Isikuandmete kolmandatesse riikidesse edastamine toimub IKS-i § 18 lõike 3 ja 5 alusel.

Lisa nr 1
Volitatud töötajate andmed

<i>NB! Täita ainult juhul, kui kasutatakse volitatud töötajat/töötajaid</i> Vastutava töötaja töötajat ei pea volitatud töötajana märkima.	
Volitatud töötaja nimi <small>asutuse/äriühing/FIE nimi</small>	Tartu Ülikool
Registrikood või isikukood	74001073
Isikuandmete töötlemiskoha või kohtade aadressid <small>maja, tänav, asula/linn, maakond, postin indeks</small>	Lossi 36-303, 51003, Tartu, +372 7376141
Asu- või elukoha aadress (analoogne registrikandega) <small>maja, tänav, asula/linn, maakond, postin indeks</small>	Ülikooli 18, 50090 Tartu
Kontaktandmed <small>telefon, e-post</small>	Doris Pavlov, tel 501 0278, doris.pavlov@ut.ee

Loetelu volitatud töötajatest peab olema ammendav (juhul, kui andmetöötlusprotsessi on kaasatud rohkem kui üks volitatud töötaja)

<i>NB! Täita ainult juhul, kui kasutatakse volitatud töötajat/töötajaid</i> Vastutava töötaja töötajat ei pea volitatud töötajana märkima.	
Volitatud töötaja nimi	Norstat Eesti AS
asutuse/äriühing/FIE nimi	
Registrikood või isikukood	11444875
Isikuandmete töötlemiskoha või kohtade aadressid	Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Endla tn 15, 10122
<i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postii indeks</i>	
Asu- või elukoha aadress (analoogne registrikandega)	Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Endla tn 15, 10122
<i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postii indeks</i>	
Kontaktandmed	Evelin Pae, +372 55575664, evelin.pae@norstat.ee
<i>telefon, e-post</i>	

Loetelu volitatud töötajatest peab olema ammendav (juhul, kui andmetöötlusprotsessi on kaasatud rohkem kui üks volitatud töötaja)